

DEMOGRÁFIA PROGRAM

Programvezető: Spéder Zsolt, PTE, BTK, egyetemi tanár, KSH, Népeségtudományi Kutatóintézet, a Demográfia és Szociológia Doktori Iskola vezetője

Bálint Lajos, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos főmunkatárs: *Halandóság*

Bartus Tamás, Corvinus Egyetem, Szociológia Intézet, habil. egyetemi docens: *Iskolázottság és gyermekvállalás*

Demeter Tamás, PTE BTK, tudományos főmunkatárs: *A demográfia tudománytörténete*

Elekes Zsuzsanna DSc, Corvinus Egyetem, Szociológia Intézet, egyetemi docens: *A szenvedélybetegségek epidemiológiája*

Faragó Tamás DSc, Corvinus Egyetem, egyetemi tanár: *Történeti demográfia*

Gál Róbert, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos főmunkatárs: *Generációs gazdaság*

Hoóz István DSc, PTE, professzor emeritus: *A hazai kisebbségek demográfiája*

Józan Péter, KSH, főtanácsos: *Epidemiológiai korszakváltások*

Katus László, PTE, címzetes egyetemi tanár: *Demográfiai folyamatok történeti beágyazottsága*

Kupa László, PTE BTK, egyetemi tanár: *Etnikai népesedési folyamatok Közép-Európában és a Balkánon*

Melegh Attila, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos főmunkatárs: *Nemzetközi migráció*

Nagy Mariann, PTE BTK, egyetemi docens: *Demográfiai folyamatok történeti beágyazottsága: nemek, nemzetiségek és státusok*

Óri Péter, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos főmunkatárs: *Demográfiai folyamatok a XVII-XX. században*

Pongrácz Tiborné, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos főmunkatárs: *Népesedéspolitika*

Schadt Mária, PTE, címzetes egyetemi tanár: *Társadalmi nemek: a nemi szerepek átalakulásának társadalomtörténeti meghatározottsága a magyar társadalomban*

Spéder Zsolt, PTE, BTK, egyetemi tanár, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet: *Termékenység és párkapcsolatok Magyarországon és Európában*

Tóth Pál Péter DSc, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos tanácsadó: *Kárpát-medencei népesedési folyamatok*

Varga Szabolcsné Gödri Irén, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos főmunkatárs: *Nemzetközi migráció, migránsok integrációja*

ADDIKTOLÓGIA ÉS EGÉSZSÉG-MAGATARTÁS PROGRAM

Programvezető: Kelemen Gábor, PTE BTK, egyetemi tanár

B. Erdős Márta, PTE BTK, habil. egyetemi docens: *Addiktológia*

Füzesi Zsuzsanna, PTE ÁOK, egyetemi tanár: *A népesség egészségi állapota, egészségmagatartása és az egészség-egyenlőtlenség kérdései*

Kelemen Gábor, PTE BTK, egyetemi tanár: *Addiktológia*

Lampekinga, PTE ETK, főiskolai tanár: *Idősödés*

Osváth Péter, PTE ÁOK, egyetemi docens: *Öngyilkosság és társadalmi változások összefüggései az epidemiológiai kutatások tükrében*

TELEPÜLÉSSZOCIOLÓGIA PROGRAM

Programvezető: Kovács Teréz DSc, PTE BTK, egyetemi tanár

Bálint Lajos, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, tudományos főmunkatárs: *Területi népesedési folyamatok modellezése*

Füzér Katalin, PTE BTK, egyetemi adjunktus: *Társadalmi tőke és társadalmi fenntarthatóság lokális kontextusokban*

Gáspár Gabriella, PTE BTK, habil. egyetemi docens: *A falusi helyi társadalmak népessége*

Hajnal Klára, PTE TTK, egyetemi adjunktus: *Települési társadalmi fenntarthatóság*

Juhász Gábor, PTE BTK, habil. egyetemi docens: *A humán erőforrások szerepe a társadalmi fenntarthatóságban*

Kincses Áron, KSH, osztályvezető: *Nemzetközi vándorlás területi folyamatai: a Kárpát-medence országainak migrációs jellemzői, migrációs települési hálózatok*

Kovács Teréz DSc, PTE BTK, egyetemi tanár: *A népesedési folyamatok jelentősége az agrártársadalomban*

Németh Zsolt, KSH, elnökhelyettes: *Térségi társadalomszerkezeti változások és hatásuk a települési társadalmi fenntarthatóságra*

Péntek Eszter, PTE BTK, egyetemi adjunktus: *Társadalmi-területi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban és az egészségügyben, helyi egészségpolitikai kihívások*

Tímár Judit, MTA RKK, tudományos főmunkatárs: *Az urbanizáció népesedési háttere, területi különbségei és társadalmi hatása az Európai Unióban és Magyarországon*

Marsalkó Fotó

Pécsi Tudományegyetem

Demográfia és Szociológia Doktori Iskola

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar

Demográfia és Szociológia Doktori Iskola

TÉMAKIÍRÁSOK

TÁRSADALMI IGÉNY ÉS SZAKMAI KIHÍVÁSOK

A Demográfia és Szociológia Doktori Iskola képzési és kutatási programjának alapvető célja, hogy kielégítse a demográfiai ismeretek iránt egyre növekvő társadalmi és szakmai igényt. Olyan képzési-kutatási programot kívánunk létrehozni, amely átfogó ismereteket ad az európai és a hazai népesedési helyzetről, szisztematikusan áttekintést nyújt a népességtudomány alapvető kutatási témáiról, alapos módszertani-statisztikai tudást ad a hallgatóknak, és képessé teszi őket a népesedési problémák megértésére, azok önálló elemzésére és kezelésére.

A népesedési problémák a modern európai társadalmakban, így a magyar esetében is, egyre súlyosabbá válnak. Ezeknek a társadalmaknak az öregedése, a mindenütt megfigyelhető alacsony termékenység, a magas hazai halandóság, a szenvedélybetegségek elterjedtsége, az egyre intenzívebbé váló migráció, az etnikai csoportok közötti viszonyok éleződése, az egyes települések és régiók radikálisan megváltozó népességmegtartó ereje stb. olyan demográfiai kérdések, amelyekkel nemcsak a jelenben szembesülünk, de a trendek ismeretében ezek várhatóan jövőnket is növekvő mértékben formálják. Ezzel szemben a népességtudomány egyetemi szintű oktatása ma esetleges, szórványos és széttagolt. Demográfiai ismeretek jellemzően a szociológiai és szociálpolitikai képzésben jelennek meg, és részét képezik a közgazdaságtani és földrajzi tanulmányoknak is. A módszertani ismeretek a statisztikai oktatáshoz kötődnek. Mind az egyetemi, mind a doktori képzésben jelenleg is születnek demográfiai témájú dolgozatok, az érintett hallgatók és doktoranduszok azonban hátrányos helyzetben vannak: nem vettek részt szisztematikusan szakirányú képzésben, rendszeres demográfiai ismeretekkel nem rendelkeznek.

A DOKTORI KÉPZÉS ALAPELVEI

Képzési programunk hiánypótló jellegű: a doktori iskola szisztematikusan képzést kínál, és elmélyült, módszeres kutatást tesz lehetővé azok számára, akik a népesedési problémák tudományos tanulmányozására készülnek. A képzési program egyrészt átfogó képet ad a népesedés, illetve a népességtudomány alapvető területeiről (termékenységről és nupcialitásról, halandóságról, migrációról, addiktológiáról, mindezek területi különbségeiről, a történeti demográfiáról, a népesedés elméleteiről). Másrészt olyan speciális módszertani tudást (regresszió-számítás, a halandóság táblamódszerű elemzése, eseménytörténeti elemzés, stb.) nyújt a hallgatóknak, amely lehetővé teszi a népesedési kérdések jellegének, természetének megismerését és azok empirikus elemzését. A program keretében az elméleti képzés mellett nagy hangsúlyt fektetünk tehát a kutatási témákkal kapcsolatos lehetséges hipotézisek megformálására és azok gyakorlati tesztelésére. Képzési programunk alapelve, hogy annak integrálódnia kell a hazai és nemzetközi kutatásokba. Ezért doktorjelöltjeink, témavezetőikkel szorosan együttműködve, azok segítségével és útmutatása szerint bekapcsolódnak az aktuális demográfiai, empirikus szociológiai, addiktológiai és települési kutatási programokba.

PROGRAMJAINK

Noha iskolánk lehetőséget teremt a népességtudomány szinte minden területének vizsgálatára, és teret enged a diszciplináris és módszertani sokszínűségnek, a törzstagok és témavezetők eddigi kutatásai és témakiírásai megkönnyítik bizonyos népesedési problémák kutatását. A demográfia integratív tudomány, s mivel alapvető szempont a népesedési jelenségek adekvát empirikus módszerekkel való vizsgálata, számtalan diszciplína művelői számára lehet vonzó. A DI diszciplináris profiljának meghatározása céljából három átfogó kutatási programot alakítottunk ki, amelyek szándékaink szerint az érdeklődők számára jól körülírják a képzési és kutatási területeket. A

DEMOGRÁFIA program a klasszikus népesedési kérdések, a hazai és európai népesedési folyamatok, a termékenység, a halandóság és a migráció tárgyalását foglalja magában. A program keretei között minden, a népesedés alapkérdéseivel foglalkozó kutatás elfogadható számunkra, ugyanakkor ezeket szorosan a kutatási témakiírásokhoz kötve és modern kutatási gyakorlattal feldolgozva képzeljük el. Két további programunk tematikájában szorosan kapcsolódik a népességtudományhoz, kérdésfelvetéseiben és módszereiben azonban a rokon társadalomtudományokhoz áll közelebb. Az ADDIKTOLÓGIA, EGÉSZSÉGMAGATARTÁS program a népesség jóllétének kérdéseivel és a népesedés szempontjából legjelentősebb kapcsolódó problémák kezelésével foglalkozik. A TELEPÜLÉSSZOCIOLÓGIA program keretében a népesedési és társadalmi folyamatok egyik legfontosabb differenciáló kontextusát, a területi eltéréseket vizsgáljuk. A képzésben és a kutatásokban kitérünk a területi különbségek társadalmi okaira és a hosszú távú társadalmi fenntarthatóság perspektíváira.

KÉPZÉSÜNK NEMZETKÖZI INTEGRÁLTSÁGA

A doktori képzés során szorosan kapcsolódunk a hazai és nemzetközi népesedési kutatásokhoz, az egyre inkább európai léptékűvé váló doktori programokhoz. A kutatási tevékenységet illetően a KSH Népességtudományi Kutatóintézetben, illetve a KSH Népességstatisztikai osztályán végzett elemző munkákba, valamint az OTKA és EU-pályázatok keretei között folytatott kutatásokba igyekszünk bekapcsolódni. Az oktatás területén a European Doctoral School of Demography (EDSD) a legfontosabb partnerünk. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a DI és hallgatói bekapcsolódjanak az európai kutatási programokba. Különösen elmélyült cserekapcsolatokat alakítunk ki a rostocki Max Planck Institute for Demographic Research-el, illetve a párizsi INED-el, az európai demográfiai kutatások két kulcsszereplőjével. A doktori iskola programjában évente egy-egy nemzetközi szaktekintély tart képzést, nemzetközi népességtudományi kapcsolataink révén pedig elősegítjük, hogy hallgatóink rövidebb-hosszabb ideig ösztöndíjként külföldön tanuljanak, kutassanak.

ELÉRENDŐ CÉLOK ÉS KOMPETENCIÁK

Terveink szerint a képzési folyamat és a kutatási tevékenységek eredményeképpen a doktori iskolából olyan végzett hallgatók kerülnek ki, akik átfogó, korszerű ismeretekkel rendelkeznek a népességtudomány jelenlegi állásáról, a mai népesedési tendenciákról, tudatában vannak a kérdés jelentőségének, problémaérzékenyek, képesek felhasználni elméleti ismereteiket, meg tudják találni (vagy létre tudják hozni) a probléma elemzéséhez szükséges adatforrásokat, ismerik az empirikus adatelemzési módszereket, és elemzési eredményeiket társadalmi kontextusba tudják helyezni. Az ilyen tulajdonságokkal felvértezett szakemberek a tudományos életen kívül számtalan más területen is keresettek: tudásuk nélkülözhetetlen az európai, a nemzeti és a helyi politikai döntéshozók és döntés-előkészítők számára éppúgy, mint a fejlesztéspolitika szakemberei, vagy az üzleti élet szereplői (a marketingtől a biztosítási piacig), a civil társadalom szervezetei, valamint a közélet átfogó kérdéseiről érdeklődő állampolgárok és nem utolsósorban a média számára is.

További információ

<http://szociologia.btk.pte.hu/doktori-iskola>
www.doktori.hu

Pécsi Tudományegyetem, Társadalom- és Médiatudományi Intézet
Szociológia Tanszék • Zsolnay Negyed E25 • H-7622 Pécs,
Zsolnay Vilmos út. 16. • Tel: +36-72/503-600/28204